

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2021/22

Destinace (země, město): Bulharsko, Sofie

Jméno, příjmení: Eva Kovářová

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Sofijská univerzita sv. Klimenta Ochridského, Fakulta slovanských studií, Katedra slovanské jazykovědy

Základní údaje o lektorátu

Bohemistika je na Sofijské univerzitě sv. Klimenta Ochridského vyučována v rámci dvou kateder – katedry slovanské jazykovědy a katedry slovanských literatur, do jejíhož chodu však lektor není zapojen. Jednotlivé slavistické obory (polonistiku, slovakistiku atd.) lze studovat pouze magistersky, a to dvouoborově, v kombinaci s bulharskou filologií.

Dříve bývalo na fakultu přijímáno kolem 60 studentů, v posledních letech zájem klesá a kapacitu se nedaří naplnit, v loňském roce do 1. ročníku nastoupilo 45 studentů. Ti byli do jednotlivých studijních oborů rozděleni na základě výsledků dosažených u přijímacích zkoušek, resp. státní maturity. 9 studentek si letos zvolilo bohemistiku. V akademickém roce 2021/22 tedy studovalo na Sofijské univerzitě bohemistiku celkem 34 studentů – 9 studentů v 1. ročníku, 7 ve 2. ročníku, 7 ve 3. ročníku, 3 ve 4. ročníku a 8 studentů v 5. ročníku.

Pracovní úvazek české lektorky činil 14 hodin (po 45 minutách) týdně v obou semestrech. Hodinové dotace praktického jazyka jsou velmi vysoké – v 1. ročníku je to 12 hodin, ve 2. ročníku 10 hodin, ve 3.-5. ročníku potom 6 hodin týdně. Takto vysoký počet vyučovacích hodin studentům umožňuje dosáhnout na konci studia úrovně C1-C2, ačkoli začínají prakticky od nuly, tedy abecedou a výslovností.

Zahraniční lektoři, působící na Fakultě slovanských filologií, jsou do výuky zapojováni ve všech ročnících, jejich hlavním úkolem je rozvíjet komunikační kompetence studentů a rozšiřovat jejich slovní zásobu. Kromě základních předmětů „Praktická čeština, část 1-10“ a „Komunikační dovednosti, část 1-2“ vedla česká lektorka také kurz „Obchodní korespondence v češtině“. Počínaje 3. ročníkem se se studenty zabývala především písemným překladem z bulharštiny do češtiny.

Používané učebnice

V 1. ročníku byla v letošním roce opět jako základní používána učebnice Lídy Holé *Česky krok za krokem 1* (úroveň A1 – A2), ve 2. ročníku potom její 2. díl (úroveň B1). Jako pomůcka slouží studentům 1. a 2. ročníku bulharská mluvnice češtiny *Чешка граматика* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii) a dále publikace vydaná MU v Brně *Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník*, jejíž autorkou je E. Krejčová, ačkoli je primárně určena českým studentům bulharistiky. Ve 3. ročníku byla jako základní opět používána *Čeština pro cizince B2* autorů M. Boccou Kestřánkové a kol. Pro procvičení některých náročnějších jevů jsou často využívanými materiály publikace Aleny Trnkové *Cvičení z české mluvnice pro cizince a Textová cvičebnice českého jazyka I a II*. Při výuce v 4. a 5. ročníku jsou nepostradatelné vybrané pasáže z učebnice *Čeština pro středně a více pokročilé* J. Bischofové a kol., v závislosti na průměrné úrovni daného ročníku, a publikace *Čeština pro absolventy* Margarity Mladenové (vyd. v Sofii). V předmětu „Obchodní korespondence v češtině“ lektorka používala publikace *Písemná a elektronická komunikace pro střední školy, úřady a veřejnost* A. Kocourkové a I. Hochové, *Písemná a elektronická komunikace pro studenty SŠ a širokou veřejnost* autorek Drábové, Levové a Filinové a učebnici místní provenience *Делова кореспонденция* A. Konduktorové.

Obecně však lze říct, že ve 4. a 5. ročníku lektorka při výuce používá takřka výhradně neadaptované materiály (textové i audiovizuální). Pracuje s aktuálními texty z bulharských médií, vhodnými k rozvinutí konverzace, snaží se v těchto hodinách využít článků spojených nějakým způsobem s českým prostředím, a studentům tak předat nebo doplnit informace o českých reáliích, současné české kultuře, politické scéně, sportu a především o nejmodernějších českých dějinách. Při výuce jsou samozřejmě používány i ukázky z českých filmů a z klasické i nejnovější české hudby.

Podmínky pro výuku

Až na malé výjimky (např. praktická cvičení základů tlumočení se konají ve fonetickém kabinetu nebo v relativně dobře vybaveném konferenčním sálu) probíhá výuka bohemistiky v tzv. Kabinetu bohemistiky prof. Svetomira Ivančeva (160B), tj. ve zvláštní učebně, vybavené velkou knihovnou s českou literaturou, mapami a interaktivní tabulí, zakoupenou péčí Domu zahraniční spolupráce. Z bohemistického kabinetu se tak stala jedna z nejlépe technicky vybavených učeben na fakultě. K ní patří i malý kabinet (160V), v němž jsou uloženy cennější publikace a kde je vyučujícím k dispozici i počítač a tiskárna s kopírkou. Veškeré učební pomůcky zasílané na univerzitu z Domu zahraniční spolupráce jsou po katalogizování a označení uloženy v těchto dvou místnostech, kde jsou neustále k dispozici všem bohemistům. Na fakultě lektor nemá k dispozici vlastní kabinet, může využívat pouze místnost sekretariátu katedry, kde je mu k dispozici kromě dvou počítačů také tiskárna, kopírka a skener.

Univerzita s lektorem uzavírá pracovní smlouvu, lektorovi také zajišťuje ubytování v místě s velmi dobrým dopravním spojením na univerzitu. Jedná se o dvoupokojový byt s velice starým zařízením, které bylo během let obnovováno péčí lektora, ve špatném stavu je zejména koupelna. Lektorka požádala o rozsáhlejší rekonstrukci, ke které však vzhledem k finanční krizi nemusí v létě dojít. Na podzim r. 2021 byla nicméně provedena asanace a zateplení celého panelového domu, v němž se lektorské byty nacházejí, včetně výměny všech oken a balkonových dveří.

Akademický rok 2021/22

Průběh akad. roku 2021/22 ovlivnila bohužel opět koronavirová pandemie. Samotný školní rok začal prezenčně, při vstupu do budovy univerzity byla všem měřena teplota, pohybovat se ve vnitřních prostorách bylo možné pouze s rouškou, univerzita zajistila dezinfektanty. Bohužel již od 21. října 2021 musela univerzita přejít na distanční výuku. Ta probíhala přes univerzitní platformu Moodle, v případě jejího přetížení lektorka přecházela na komunikaci přes Skype. Prezenční forma studia byla obnovena od začátku letního semestru poté, co v elektronickém prostředí proběhlo i zkuškové období po zimním semestru.

Během částečného lockdownu se bohužel nemohla konat řada akcí, sofijší bohemisté se však zapojovali alespoň do nejrůznějších online projektů (např. přednášky či konverzační kluby

organizované Českými centry), i když v menší míře než při předchozích koronavirových vlnách. Stejně jako v minulých letech se studenti zúčastnili překladatelské soutěže 7. ročníku *Mezinárodní konference zahraničních studentů češtiny*, kterou v květnu 2022 pořádal ÚJOP v Praze. Po roční pauze získala Sofijská univerzita, resp. její studentka Katerina Stojanova, opět první místo, což bezesporu svědčí o mimořádně vysoké úrovni sofijské bohemistiky. Za zmínku stojí také úspěch, kterého dosáhla talentovaná Ani Stajkova, studentka teprve 3. ročníku, která zvítězila v místním kole soutěže pro začínající překladaře *Cena Susanny Roth*, již organizují Česká centra.

Sofie 19. července 2022

Mgr. Eva Kovářová